

WOORDENBOEK VAN DE VLAAMSE DIALECTEN

UNIVERSITEIT GENT
Vakgroep Nederlandse Taalkunde
Blandijnberg 2
9000 Gent

Vragenlijst 134
JANUARI 2002

VARIA 2

Dialect van :(stad, dorp, gehucht, wijk),
.....(gemeente).(prov.)

GESPROKEN DOOR :

Naam :
Geboorteplaats :
Geboortjaar :
Waar opgegroeid :
(vroeger) beroep :
In welke gemeente werd beroep uitgeoefend :
Dialect van moeder :
Dialect van vader :
Dialect van echtgeno(o)t(e) :
Ik ben naar school geweest tot jaar
Datum van invullen van vragenlijst :
Adres en telefoonnummer :
.....
.....
Beste medewerker/ster,

OPGETEKEND DOOR :

Naam :
Geboorteplaats :
Geboortjaar :
Dialect :
(vroeger) beroep :
Ik ben naar school geweest tot jaar.
Hoogste diploma :
Adres en telefoonnummer :
.....
.....

Deze vragenlijst moet dienen voor een dialectwoordenboek. Wilt u er dus zorg voor dragen dat u steeds woorden geeft die in uw dialect gebruikelijk waren of zijn. Tracht de dialectuitspraak zo goed mogelijk weer te geven. Maak u echter geen zorgen als dat soms moeilijk blijkt te zijn. Elke aanduiding, hoe onvolmaakt ook, is welkom.

Vul ook de eerste bladzijde (met naam, geboorteplaats enz.) zo nauwkeurig mogelijk in. Mogen we u vragen de vragenlijst in te vullen voor slechts één plaats en niet voor een hele streek? Na 'dialect van : ...' hoort de naam te staan van één bepaalde plaats van voor de gemeentefusies, niet de naam van een streek.

1. Rare dialectzinnnetjes

Om aan te geven dat het eigen (of een ander) dialect heel typisch is, worden er soms raarklinkende zinnnetjes, raadseltjes of rijmpjes gemaakt in het dialect. Soms worden die zinnnetjes gebruikt om met een dialect te spotten.

Voorbeelden zijn:

"t' e e ruutuutetuus en as trintrintrin" (= West-Vlaams voor 'Er is een ruit uit het huis en als het regent regent het erin'). Men lacht met de typische West-Vlaamse uitspraak 'uu' voor een 'ui' in 'ruut' en met 'het rint' voor 'het regent'.

"Wakng, waardan ze de letters aan de muren plakng" (= Wakken, waar ze de letters aan de muren plakken). Men lacht hier met de uitspraak van -ken in het dorp Wakken.

"Kaak, kaak, nen twiedekkere" (Kijk, kijk, een tweedekker). Men lacht met de zeer open uitspraak aa voor een ij in het Gents.

"Ziëse in een fliëse" (Zes in een fles). Men lacht met de uitspraak van de -e- in het dialect van de streek van Oudenaarde.

Kent u in uw dialect dergelijke zinnnetjes? Zo ja, schrijf ze dan hierna op en duid aan welk dialect er met dat zinnnetje bedoeld wordt.

2. Een zeer grote leugen

Als men het heeft over een leugenaar, geeft men in sommige dialecten een voorbeeld van een zeer grote leugen.

Bv. **"Hij zou in de kerk schijten en het op de heiligen steken"**.

Als u dergelijke uitdrukkingen kent, waarmee men met een leugenaar lacht, schrijf ze hier dan op.

3. Onzettend lang op iets moeten wachten

In het dialect komen uitdrukkingen voor die men kan gebruiken als men heel lang op iets moet wachten.

Bv. **"Op die tijd zou een os gekalfd hebben"**.

Als u uitdrukkingen kent die men kan bezigen om aan te duiden dat men heel lang op iets moet wachten, schrijf ze hier dan op.

4. Verdorie toch!

Het kan gebeuren dat men iets zeer lang heeft voorbereid en dat het op het allerlaatste nippertje toch verkeerd gaat. In een aantal dialecten kan men dan een (meestal sterke) uitdrukking gebruiken om z'n ongenoegen uit te drukken.

Bv. **"Daar zoudt ge nen hond in zijn kloten van bijten"**
of **"Daar zoudt ge in uw klak van kakken"**

Als u dergelijke uitdrukkingen kent, schrijf ze hier dan op.

5.

Als men wil zeggen dat iets eigenlijk onmogelijk is, gebruikt men in het dialect soms uitdrukkingen van het type

“als mijn tante wieletjes had, dan was het een kruiwagen”

Als u dergelijke uitdrukkingen gebruikt in uw dialect, schrijf ze hier dan op.

Vragenlijst SAND 3

1) Vertaal de volgende zinnen in uw dialect.

1. Ze wisten dat zij waarschijnlijk 's zondags moesten werken.
 2. Marie dacht dat Dirk en Jan dat eigenlijk niet van plan waren.
 3. Erik zei dat die mannen liever op café gingen.
 4. Marie zei dat alle mannen liever op café gaan.
 5. Ik weet van dat verongelukte kind dat het vecht voor z'n leven.
 6. Jullie weten intussen wel dat jullie ook zondag moeten komen werken.
 7. Ga jij morgen nu werken of niet?
 8. Ik weet wel dat ik moet oppassen als ik oversteek.
 9. Ze weet dat zij daar zelf voor moet zorgen.
 10. Iedereen weet dat dieven geen eerlijke mensen zijn.
 11. Piet zei dat d'r ook dieven wonen in zijn straat.
 12. Je weet toch dat jij op de kinderen moet passen vanavond.
 13. We weten nu dat wij in het vervolg beter moeten uitkijken.
 14. Hij zegt dat hij daar niks mee te maken heeft.
- 2) Hieronder vindt u telkens twee of drie varianten van dezelfde zin. Wilt u voor elke zin

aangeven of hij al dan niet voorkomt in uw dialect? Uiteraard hoeft u niet altijd voor één variant te kiezen: het kan best dat er in uw dialect meerdere mogelijkheden zijn. Als u 'ja' hebt omcirkeld, wilt u dan ook aangeven hoe gebruikelijk de zin is door een cijfer te omcirkelen op de schaal van 1 tot en met 5? Het cijfer 1 betekent dat de zin zeer ongebruikelijk is, dus slechts zeer zelden voorkomt. Het cijfer 5 betekent dat de zin zeer gebruikelijk is, dus zeer gewoon klinkt.

	Komt voor	gebruikelijk?
a. Zal ik je nog een borrel inschenken?	ja / nee	1 - 2 - 3 - 4 - 5
Zal ik nog een borrel voor je inschenken?	ja / nee	1 - 2 - 3 - 4 - 5
b. Loop me snel eens naar de bakker om twee broden.	ja / nee	1 - 2 - 3 - 4 - 5
Loop snel eens naar de bakker om twee broden voor mij.	ja / nee	1 - 2 - 3 - 4 - 5
c. Koop me eens een krant alstublieft.	ja / nee	1 - 2 - 3 - 4 - 5
Koop eens een krant voor mij alstublieft.	ja / nee	1 - 2 - 3 - 4 - 5
d. Mag ik mij hier een stoel pakken?	ja / nee	1 - 2 - 3 - 4 - 5
Mag ik hier een stoel pakken?	ja / nee	1 - 2 - 3 - 4 - 5
e. (Ik had niks meer om aan te doen)		
Gelukkig heeft moeder me nog snel een broek gestreken.	ja / nee	1 - 2 - 3 - 4 - 5
Gelukkig heeft moeder snel nog een broek voor me gestreken.	ja / nee	1 - 2 - 3 - 4 - 5
f. Ik heb hem een fles wijn gekocht.	ja / nee	1 - 2 - 3 - 4 - 5
Ik heb een fles wijn voor hem gekocht.	ja / nee	1 - 2 - 3 - 4 - 5
g. Komaan man, zing ons nog eens een liedje.	ja / nee	1 - 2 - 3 - 4 - 5
Komaan man, zing nog eens een liedje voor ons.	ja / nee	1 - 2 - 3 - 4 - 5
h. Pa is in de schuur aan het werken. Breng hem deze hamer eens.	ja / nee	1 - 2 - 3 - 4 - 5
... breng deze hamer eens naar hem	ja / nee	1 - 2 - 3 - 4 - 5
... breng deze hamer eens aan hem.	ja / nee	1 - 2 - 3 - 4 - 5
i. Mijn pa heeft me een asbak gemaakt uit oud ijzer.	ja / nee	1 - 2 - 3 - 4 - 5
Mijn pa heeft voor mij een asbak gemaakt uit oud ijzer.	ja / nee	1 - 2 - 3 - 4 - 5
j. Jantje, haal meneer pastoor eens een stoel!	ja / nee	1 - 2 - 3 - 4 - 5
Jantje, haal eens een stoel voor meneer pastoor!	ja / nee	1 - 2 - 3 - 4 - 5
k. Morgen ga ik mij een nieuwe fiets kopen.	ja / nee	1 - 2 - 3 - 4 - 5
Morgen ga ik een nieuwe fiets kopen.	ja / nee	1 - 2 - 3 - 4 - 5
l. Ik zal je al een biertje bestellen.	ja / nee	1 - 2 - 3 - 4 - 5
Ik zal al een biertje voor je bestellen.	ja / nee	1 - 2 - 3 - 4 - 5